

Aasiaat, 20. august 2015
EM2015/104

I henhold til § 36 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsætter jeg hermed følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om at det fremover bliver et krav, at udførsel og eksport af grønlandske ædelsten kun kan tillades når ædelstenene har været slebet og poleret i Grønland.

(Medlem af Inatsisartut Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse:

Råstofeftersforskning har ikke tidligere haft en fremtrædende plads i vores kultur. I takt med større og større viden på dette område skal vi derfor bestræbe os på altid, at forbedre råstofloven som trådte i kraft i 2009.

De bedste og prægtigste ædelsten som diamanter, rubiner, smaragder, safirer samt andre smykkesten bør fremover have en særstatus i råstofloven. Det skyldes at der hér er tale om de mest værdifulde sten som kan udvindes i det land vi bebor og lever i og som vil kunne skaffe os eksportindtægter.

Men en udførsel skal først finde sted, når vi har forædlet ædelstene. Og når vi også har sørget for en værdiforøgelse.

Den nugældende lov har adskillige mangler. Som eksempel kan nævnes, at det ser ud til at en udefrakommende mineraljæger har forrang frem for den hjemmehørende. Når vi taler om ædelsten og samtidig skeler til andre landes lovbestemmelser på området, kan vi konstatere at vi bør kære os mere om vores egne medborgeres behov.

På nuværende tidspunkt er der hjemmehørende med erfaringer på dette område. Efter deltagelse i en stor smykkefestsmesse i Arizona i USA i 2015 er meldingen, at der er masser af afsætningsmuligheder. Afsætningsmuligheder og markeder for slebne ædelstene. Køberne er folk fra smykkeindustrien, store som små. På et tidspunkt i 2014 havde man på en enkelt måned en omsætning på over 1 milliarder US dollars på solgte ædelstene. På det tidspunkt havde de firmaer som handlede med rubiner været omkring 10. De øvrige firmaer handlede eksempelvis med diamanter, smaragder, opal samt andre ædelstene. Alle nævnte ædelstene som vi i forvejen har i Grønland.

I udlandet undrer man sig over, at udefrakommende mineraljægere uden videre kan komme til Grønland og udvinde de mest værdifulde sten og udføre dem som eksport-produkter. I kontrast hertil findes der i Afrika lovgivning som forbyder udførsel af ædelsten, medmindre disse ædelsten først har været slebet og poleret af landets egne borgere.

Arbejdsløsheden.

I betragtning af at vi har en høj arbejdsløshed i landet og jobskabelse af enhver art derfor er en must, skulle man tro at vi lighed med andre lande, som afrikanerne også gør det, fandt det naturligt at kræve, at ædelstene udvundet i Grønland først kan udføres når de har været

slebet og poleret i Grønland.

Kun derved ville vi blive i stand til at skabe rigtig mange arbejdspladser, og ikke mindst skabe muligheder for større økonomisk gevinst for Grønland gennem eksport af grønlandske ædelsten. Dette skal dog ske når først ædelstenene har været forædlet og deres værdi forøget.

Grønlandske og hjemmehørende aktører på området beretter, at de allerede har indhøstet tilstrækkelige erfaringer og at det kan lade sig gøre på forsvarlig vis. Det handler udelukkende om kompetenceopbygning og gode planlægningsmæssige evner.

Det har været muligt i Afrika samt i andre lande, hvor en masse arbejdspladser til landenes egne befolkninger er blevet skabt og hvor der er skabt en god indtægtskilde. Hvorfor kan vi så ikke gøre det samme?

Forslag til Inatsisartutudtalelse:

Med sigte på at skabe flest mulige arbejdspladser i Grønland, at beskytte Grønlands og de hjemmehørendes interesser bedst, at Grønlands Landskasse får størst økonomisk udbytte af råstofaktiviteterne som muligt og med henblik på at bane vej for en langsigtet bæredygtig og miljømæssig forsvarlig forvaltning på råstofområdet, samt som følge af ny viden, nye færdigheder og erfaringer, skal et enigt Inatsisartut opfordre Naalakkersuisut til løbende at evaluere og revidere råstofloven med baggrund i de fremførte synspunkter under denne forespørgselsdebat.

Det er mit håb at vi får en konstruktiv debat.
God debat.